

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъээзет

ИшыІэныгъэ къагъэнэжьыгъ

Адыгэим лынтафэ узхэмкээ игуичэ
щылажъехэрэр бэрэ зэмүутэлІехэрэ
узым мы мафэхэм рихыллагъэх ыкы ащ
зишыІэныгъэ зэпигъэункээ ишынааго зиэгъэ
бзыльфыгъэр къагъэнэжьын альэкыгъ.

Ильес 73-рэ зыныбжь бзыль-
фыгъэр клоц узым ыгъэгумэклэ,
иоф дэеу мы мазэм къяоплагъ.
Заупльекум, кээтийхэм лыэр
языгъэгъотырэ лынтафэшкор
зэфэшыгъэу къычэкыгъ.

Мыш
фэдэ узым илъыкыхэрэм япчъа-
гъэ процент 70 — 90-м нэсэу
ағъеунэфы.

«Упльэкун тедзэу
тишыгъэхэм, КТ-ангио-
графирем аүж дгъэнэфа-
гъэ лынтафэшкор зэфэ-
шигъэ зэрэхъугъэр.
ЛырыкыланІэр къы-
ззухыжсыгъэным ыкы
сымаджэм ишыІэныгъэ
къэгъэнэжьыгъэным
анае специалистхэр
зэхэгүчыІэжьыхи, уна-
шьо ашыгъ лытэ-
митэу бзыльфыгъэм
операцие фашынзу», —
къытфалогъ Адыгэ

Республикэм псауныгъэр
къэхъумэгъэнымкээ и
Министерствэ ио-
фышІехэм.

Къыхгэгъэшыгъэн фае, мыш
фэдэ операциехэр зэшохыгъэн-
хэм пае лъэхъаным диштэрэ
иэмэ-псымэхэр, шыкхэр зэ-
рищыклагъэхэр ыкы ар къадэ-
хъугъ рестаблирэхэм ишаагэхэм
бэмышлэу къызлэклагъэхъэгъэ
оборудованием ишуагъэклэ.

«Мыш фэдэ хъугъэ-
шигъэхэр бэрэ къы-
хэхэрэп ыкы нахы-
бэм сымаджэм ишыІэн-
ыгъэ зыдахьы. Хи-
рургхэм, КТ-мкээ узир
зыщагъэнэфэрэ отде-
нием иофышІехэм,
рентгенэндоваскуляриэ
врачхэм зэхэтхэу дэгъюу
тоф зэрээдашигъэм
ишугъэхэр бзыльфы-

гъэм ишыІэныгъэ къа-
гъэнэжьыгъ. Джыре
уахътэм аш ишууныгъэ
зэтэуцожьы», — къы-
шалогъ псауныгъэр

къэхъумэгъэнымкээ ми-
нистерствэм.

Шъугу къэдгэкыжын, мы
ильесим къыщыублагъэу шэпхээ
лъагхэм адиштэрэ операцехэр
Адыгэхъали щашых. Аш К. М.

Батмэним ыцэ зыхырэ район
сымэджешэу дэтим 2017-рэ
ильесим къыщыублагъэу лын-
тфэ узхэмкээ отделениеу цыф-
хэр але зэктолэнхэ альэкы-
штыр.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ иунашъу

Рэзэныгъэ тхыль афэгъэшьошэгъэним
ехыллагъ

Экономикэмрэ финансхэмрэ альэныкъокэ гъэхъа-
гъэхэр зэрийхэм, ильесыбэ хъугъэу гуетыныгъэ
фырилэу тоф зэршихэрэм афэш рэзэныгъэ тхыль
афэгъэшьошэгъэнэу:

1) Делэкъо Иринэ Хазэрэт ыпхъум — Федераль-
нэ хъакъулахь къулыкью N 3-м Адыгэ Республикэм-
кээ ирайон инспекции упльэкунхэмкээ иотделэу
N 1-м ишаагэ;

2) Чыржын Мурат Мыхамэт ыкъом — Феде-
ральнэ хъакъулахь къулыкью N 2-м Адыгэ Республикэм-
кээ ирайон инспекции упльэкунхэмкээ иотделэу
N 2-м ишаагэ;

3) Кравченко Наталье Петр ыпхъум — Феде-
ральнэ хъакъулахь къулыкью N 1-м Адыгэ Республикэм-
кээ ирайон инспекции хъакъулаххэр зытыхэрэм
тоф адээшишхэрэ иотдел икъэралыгъо инспектор
шъхъалэ;

4) Литвинчук Наталье Владимир ыпхъум — Фе-

деральнэ хъакъулахь къулыкью Адыгэ Республикэм-
кээ и Гъэлорышланлэ упльэкунхэмкээ иотдел ишаагэ;

5) Тхъаркъуахъо Зинаидэ Владимир ыпхъум —
Федеральнэ хъакъулахь къулыкью N 1-м Адыгэ Республикэм-
кээ ирайон инспекции иотделэу упльэкунхэрэ
зэхэзьщэрэм ишаагэ игуадзэ;

6) Тыгъужук Эммэ Рэмэзан ыпхъум — Федеральнэ
хъакъулахь къулыкью N 3-м Адыгэ Республикэм-
кээ ирайон инспекции ишаагэ игуадзэ;

7) Шмигирилов Андрей Николай ыкъом — Феде-
ральнэ хъакъулахь къулыкью Адыгэ Республикэм-
кээ и Гъэлорышланлэ иотделэу цыфхэм ямылькурэ яхахъо-
хэмрэ хъакъулахь атэзильхъэрэ ишаагэ игуадзэ.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
Къумпыйл Мурат

къ. Мыекъуапэ,
шэклогъум и 16, 2020-рэ ильес
N 246

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ и Указ

Адыгэ Республикэм ишитхъуцэу
«Адыгэ Республикэм изаслуженнэ
экономист» зыфиорэр

М. В. Мигаенкэм фэгъэшьошэгъэним
ехыллагъ

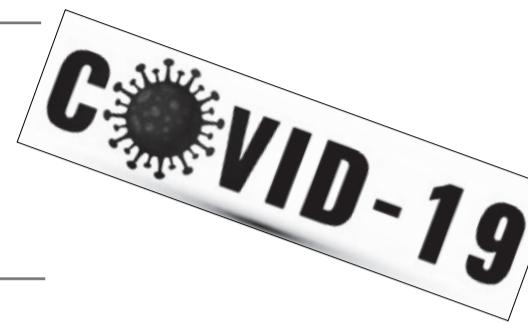
Экономикэмрэ финансхэмрэ альэныкъокэ гъэхъа-
гъэхэр зэрийхэм ыкы ильесыбэ хъугъэу гуетыныгъэ
фырилэу тоф зэршихэрэм афэш Адыгэ Республикэм-
кээ ишитхъуцэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ
экономист» зыфиорэр фэгъэшьошэгъэнэу Мигаенко
Марина Владимиров ыпхъум — Федеральнэ хъакъулахь
къулыкью Адыгэ Республикэм-кээ и Гъэлорышланлэ
ишаагэ игуадзэ.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
Къумпыйл Мурат

къ. Мыекъуапэ,
шэклогъум и 12, 2020-рэ ильес
N 168

Сомэ миллион 244-м ехъу джыри Адыгэим къыфыхагъэкъышт

COVID-19-м зимушъомбъунымкэ Урысюем и Президентэу Владимир Путиним пшъэрьльэу кыгъеуцугъехэр гъэцкэлгъэнхэм тегъэпсыхъагъэу Адыгэ Республикэм джыри мыльку тедзэ къыфыхагъэкъыштэу Урысюем и Правительствэ ыухэсыгъ.

Сомэ миллион 244,3-м ехъурэ бюджет мылькоу Адыгэим къылкэштыр ильеси 3-м къыщегъэхъагъэу ильеси 7-м нэс зыныбжъ къелэцыкъухэм ахъщэ Ыпшэгъо аратырэм пэуагъехъашт. Урысюе Федерацием и Президент 2020-рэ ильеси гъэтхапэм и 20-м ышыгъэ Указэ N 199-р зытетэу «Къелэцыкъухэр зэрэс унагъохэм къэралыгъо Ыпшэгъу ягъегъотыгъэнимкэ амал тедзэхэр зехъегъэнхэм ехъыллагъ» зыфиорэм аш фэдэ ахъщэ Ыпшэгъур къышыдэлъятагъ.

Мы Указыр республикэм зэрещагъэцакъэрэм Адыгэ Республикэм и Лышъхэу Къумпыл Мурат лъешэу гъунэ лъефы. Ильеси 3-м къышегъэхъагъэу ильеси 7-м нэс зыныбжъ къелэцыкъухэм ахъщэ Ыпшэгъур къаратынм зыщикиэ-

льэуухэрэ тхыль пстэуми игъом ахэпльэх. Адыгэ Республикэм йофшэнимэрэ социальнэ хэхъонигъэмрэкэ и Министерстве къызэртигъэмкэ, джыдэдэм къелэцыкъу 16947-мэ аш фэдэ ахъщэ Ыпшэгъур alokэ. Сомэ миллион 896-рэ фэдэз а гухэлым пэуагъехъегъах. Ильесир имыкъызэ мазэ къэс ахъщэ Ыпшэгъу зэраторэр нэбгырэ 18900-м нэсэн ыльэкъышт.

Адыгэ Республикэм и Лышъхэу зэрэхигъэунэфыкъыгъэмкэ, федеральне гупчэмрэ шольтырхэмрэ зэдэлэхъэнгъэ пытэ зэрэзэдэйрэйм ишуагъэкэ пандемиим илхэхан социальнэу дэеу ухуумагъэхэм Ыпшэгъу ягъегъотыгъэнимкэ хэгъэгүм и Президент пшъэрьльэу къытэуцугъехэр дэгьюо гъэцкэлгээ мэхъух.

УпчIЭ — Джэуап

Коронавирусыр къышоутэллагъэу Ыпшэгъу псынкэ языгъэгъотырэ медицинэ йофшэнхэм шуукъядагъ, ау бригадэу къэклугъэм Ыпшэгъу къышууитын фаер шуушшэрэп. Шууипсауныгъэ изытет ельтыгъэу ахэм къышуашыллэн альэкъыштыр къышууфызэхэтэфы.

— Сымаджэм ычыишъхэ сыйдигъуа зиЛабэхэрэр, анализ ашыкъыштыр зырахырэр?

Сымаджэм итемпературэ 37,5-м зышхадэкъикэ, ар пскэ е жыы ымыгъот зыхбукиэ поликлиникэм ыт врачыр е Ыпшэгъу псынкэмкэ бригадэу къэклугъэм хэтыр сымаджэм ычышишъхэ elabэ, анализ ашыкъыштыр рехы. Джащ фэдэу коронавирусыр къызэутэллагъэм илахылхэм, пневмониер къызэузыхэрэм, зыныбжъ ильес 65-м шхъадэкъигъэхэу пскэхэрэм, пэтхуу-лутхуу зиЛэхэм, зычый узыхэрэм, Ыкылб къэралыгъохэм къарыкъыжигъэхэу коронавирусыр къызыпылкагъекэ эзэнгүхэрэм анализ ашыкъыштыр ячышишъхэ рахын фае. Мэфи 2 — 3-кэ аналихэм якъеухэр хъазырынхэ фае.

— Сыйдигъуа лъыр анализ зашырэр?

Мыхыльэ дэдэу сымаджэм сымаджэцым чэлтэм е коронавирусым нэмыкъеу хэукуныхъэгъе уз зиЛэу унэм зыщелазхэрэм врачым аш фэдэ анализыр атынэу къафегъеннаф.

— Сымаджэм итхъабылхэр компьютернэ томографиекэ сыйдигъуа заупльэкъурэр?

Коронавирусым гуртэу ыкылхэу ыгъэгумэкъихэрэр аш фэдэ шыкъикээ врачым аргъеупльэкъух. Мынгдэжым бэ аш къыдилытэрэр: сымаджэм ынныбжъ, хэужыныхъэгъе узэй иЛэхэр, зыгъэгумэкъирэр, жыы къызэришъэрэр, тхъабылхэм зядэу нэуж нафа къыфехъугъехэр.

— Коронавирус къызэутэллагъэр сыйдигъуа сымаджэцым зычагъэгъуалхъэрэр?

Коронавирус къызэутэллагъэр сымаджэцым агъэйолы мыхэм ашыгъызяралгъэлэкэ: сатурациер процент 95-м нахь makэ зыхукиэ, температурэр 38-м зынэсикэ е аш къызехъукъе, тхъабылтуми процент 25-м ехъукъе зэхъокъынгъэхэр афэхъугъэу, пневмоние иЛэу загъэунэфыкъе. Джащ фэдэу медицинэ йофшэнхэм агъэйолынхэ фае зыныбжъ ильес 65-м шхъадэкъигъэхэу хэужынхъэгъе уз зиЛэхэр, общежитиехэм ыкылб зыфыбэ зэрыс фэтэрхэм ашыпсэухэрэр.

— Зычагъэгъольхъащт сымаджэцым зычагъэгъуалхъэрэр?

Участковэ врачиэр е Ыпшэгъу псынкэ къязытырэ медицинэ йофшэр ары ахэр гъольынхэу зыгъэнафэрэр. Ковиднэ стационар анахь благаэм ахэр тохэшь, чыпэ нэкхэр щынэмэ зэрэгшашэ. Ахэр ары сымаджэр зыдашэштымкэ унашьо зыштэрэр. Арышь, зыдашэгъольыщтыр сымаджэм къыхихын ыльэкъыштэп.

— Шапхъэу щынхэр заукъохкэ сыда ашэштыр?

Коронавирусымкэ линие плъыр зыкъым ителефонэу 9-800-2000-112-мкэ е шууильтыр илинне плъыр ителефонкэ шүтеон шуульэкъышт. Джащ фэдэу ОМС-мкэ шууистраховой плъык зыфэжкугъэзэн шуульэкъышт.

Адыгэ Республикэм и Лышъхэу и Указ

Адыгэ Республикэм и Лышъхэу 2020-рэ ильеси гъэтхапэм и 18-м ышыгъэ Указэ N 27-р зытетэу «Гъэлъэшыгъэ шыкъиэм тетэу Йоф зашшэрэжимым зэрэхъэхэрэм ехъыллагъ» зыфиорэм ия 10-рэ пункт зэхъокъынгъэ унашьо сэшы:

1. Адыгэ Республикэм и Лышъхэу 2020-рэ ильеси гъэтхапэм и 18-м ышыгъэ Указэ N 27-р зытетэу «Гъэлъэшыгъэ шыкъиэм тетэу Йоф зашшэрэжимым зэрэхъэхэрэм ехъыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм ихэбээзэгъэштээ эзхэуяояхъэр, 2020, N 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) ия 10-рэ пункт зэхъокъынгъэ фэшшынгъенэу, а 1-рэ подпунктым абзацэу «в»-р хэгъэхъогъенэу ыкыл ар мыш тетэу къытэгъенэу:

«в) цыфхэр фуд-кортхэм зэрэшшхээр, шхынхэр ахэм зэрэчахыхэрэр, заказхэр зэральагъэлэсихэрэр хэмийтхэу;».

2. Официальнэ къызыхаутырэ мафэм щегэжъагъэу мы Указым къуаче ия мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхэу Къумпыл Мурат
къ. Мыекъуапэ, шэкюгъум и 10, 2020-рэ ильес N 164

Студентхэри яЛэпшэгъух

2020-рэ ильеси гъэтхапэм и 18-м ышыгъэ Указэ N 27-р зытетэу «Гъэлъэшыгъэ шыкъиэм тетэу Йоф зашшэрэжимым зэрэхъэхэрэм ехъыллагъ» зыфиорэм ия 10-рэ пункт зэхъокъынгъэ фэшшынгъенэу, а 1-рэ подпунктым абзацэу «в»-р хэгъэхъогъенэу ыкыл ар мыш тетэу къытэгъенэу:

«в) цыфхэр фуд-кортхэм зэрэшшхээр, шхынхэр ахэм зэрэчахыхэрэр, заказхэр зэральагъэлэсихэрэр хэмийтхэу;».

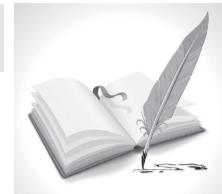
Ахэм янахыыбэр медицинэ институтын чэсих. Ежхэм яшшонгионгъэкэ коронавирусым пэшшуекъогъэним фытегъэгъысихъэгъе йофхъабзэхэм ахэлажъэх.

Икъыбым къикыгъэу ыпэктэ зигуу гъэтшыгъэ университетын щеджэрэ студент нэбгыри 100-м ехъур медицинэм иофишшхэхэм яЛэпшэгъух, ахэм ахэхъэх нэбгыре 23-у «зонэ плъжым» Йоф щызышшэрэри.

Адыгэ Республикэм и Лышъхэу Къумпыл Мурат социальнэ-культурнэ щылакъеу республикэм ия ахэр къыхагъэлэхъэнхэу къяджагъ, волонтер движением хэтхэм яЛэпшэгъу афэхъунхэу пшъэрьль къытэгъену.

АБРЭДЖ Сэтэнай.

ТхылъыкIэхэр

«Гум ипшынабзэ» еджэгъошIу

Адыгейм ибзыльфыгъэ тхаклоу Хакъунэ-Хуажъ Заремэ итхыльэу «Гум ипшынабзэ» зыфилоу Мыекъупэ кыышыдэкыгъэр щыIэнэгъэм фэгъэхыгъ.

Едзыгъуи 5 хуурэ тхылъым уеджэнэу ебгъажьэмэ, апэу кыхэбгъецирэп щыIэнэгъэр зытетым тетэу тхаклом кыылатэ зэрэшонгъор ары. Нэм ылъетгъурэп гум шхъапэ зэрэфэхуурэм кыыпкырыкызэ, псе зыпты сатырхэмкэ еджаклохэм адэгүшүэ.

Гум ипшынабзэ
Адыгэ хабзэр
Кысфегъэгъунэ.
Шум илэп гъунэ,
Сээты лъагэу
Бзэм сырылагэу,
Сигъогур нэфы.
Харьфхэр чэфых,
Неущэр мафэм
Иоф зесэфэ.

Тхылъыр кызызэрэзэуихырэ усэр гум кыегүшүйкы. Пшынабзэр лъэпкэ шэн-хабзэхэм, шушигъам лъапсэ афэхъу.

Филология шыIэнэгъехэмкэ кандидатуу Агырыжъенкэо Симхан тхылъым илэублэ гүшүэ кызызэрэшитхыгъэу, бзэр псыхъагъэу, чатэ кэлтийкыгъэм фэдэу ыгъэфедэрэ гүшүэхэм узлъагъэпльэжы, щыIэнэгъэм мыхъо-мыхъагъэу хэтльагъохэрэр тегъеумысы. Заремэ цыфыцIэхэр ыгъэфедэнхэр иklasэп, ащ пае къемынэу гэрроу кыыхафхэрэр къэпшэжь фэдэу, мафэ къэс узыуыкэрэцыфхэу кыыпщэхъу.

«Гум ипшынабзэ» уеджэ зыхъукэ, кызытыгушыIэрэр уапахъхэе итэу кыыпщегъехъу.

«Огум къисхыгъэ усэхэр» зыфилоу эдзыгъом бзыльфыгъэ насыпшыу, зинасып кычэмыкыгъи, зишульэгъу кычэзынаги кыыщегъэльяахо.

Тхаклом икъоджэ гупсэу Нэчэрэзье гупшысэу фырилэмкэ иусхэр кыргъажъях. Кыудажэр, адыгэ кушъэр, адыгэ щагур — ахэр сыда зэзыпхырэр? Цыфыр зыщалуугъэр зэрэшымыгъупшэрэр, лъапсэ зыщишыгъэр усехэм яждэрпэдхэжых.

Гээтхэг чдэдэжыкын инэфылъехэм кэдэйтэдхыгъэ уасаклом зэгъэшэнхэр ышыхъээс, тхэнэу зэрэригъажъэрэм унаэ төодээ. Ныдэлхыбзэм уубзэ, фесакъы, цыфхэм къашхэпненэу мэгупшысэ. Тыкъэзыууцхъэрэ дунаим идэхагъэ, къэгъагъехэм амэ Iашу гукэ ухещэ.

Шуульэгъу мыгощир. Ащ фэгъэхыгъэу Хакъунэ-Хуажъ Заремэ ыусыгъэмэ уяджээ, щыIэнэгъэм куу ухещэ.

Шуульэгъу зэ губжыгъокэ пхъожы зэрэмыхъуштим, шуульэгъу къабзэм лъапсэ фэхъу-

гъэр бгъэптиэн зэрэфаем уасаклом кытегүшүй. Усэм икъерикэу уеджээ, нэку-нэпс охъу... Хуульфыгъэр огъэмисэ, бзыльфыгъэм уг угуу, ясабийхэм гур афэузы.

Шуульэгъу зыщамыгъэлэпэгъэ унагъохэм уасаклом гукэ уахеш, зыопльыхъэ. Хэта мисэр? Уасаклом шуукэ фэтльэгъурэр бзыльфыгъэм ыгу кызызэуихызэ, шуульэгъу зымыгъэлэпэгъэ хуульфыгъэр зэригъэмисэрэр занкэу рион зэрилэкырэр ары.

**Кысфэмых
кэгъэгээ плъижъыр!
Пшыгъэ
сыгу римыхыжъы...**

Сабийхэр зыптурэ ным, бзыльфыгъэм игугъэ фабэхуульфыгъэм кыригъеухумэ зэрэшонгъом, ным, хакъэм, бзысым, гур зытэтиэрэм, дунаим дэхагъэу хильягъорэм, нэмыкхэм афэгъехыгъэ усехэр гурилогъошоу тхыгъэх.

**ЕджэгъошIу,
гурыIогъошIу**

Тэ, журналистхэм, пшъэрэль шхъалэу тиIэхэм зэу ашыщ еджэгъошIоу, гурилогъошIоу тиIхэн зэрэфаэр. Хакъунэ Заремэ кыыдигъекыгъэ тхылъи-

пшыими сяджагъ. Бзэр зэригъэфедэрэ шыкIэр сшыгъэшIэгъон. «Адыгэ макъэм» иредакции Ioф щызэдатшIээ, Заремэ зымы фэмидеу зэрэхэрэм тигъэгушоштыгъ.

«Тызэхэкыжъы», «Сыд си-лажъэр?», нэмыкI шуульэгъу орэхэр дунаим тет адыгэхэм альыIесыгъэх, орэхэр унэгъо пчагъэ агъэптигэ.

Гум ихыкырэм хылыгъэгъу уасабэ тхылъикэ кыышыхиутыгъ. Авторым дэзымыгъэштэштхэр кызэрэхэкыштхэр тэшэми, гум ильыр кыираотыкынымкэ шыкIешIуухэр кыгъо-тигъэхэу тэлтийтэ. Шуульэгъум ыбзэкIе уасаклом къэгүшүй, юшхъэ лъагэм уде гэпльягэ, огу квартын ургэзапльэ, жуягъо къэнэфырэм уфещэ, гүгэе угъэшшы.

Апэрэ шуульэгъу гум кынэжъэу тэлтийтэ. Ары шхъа, ар зыпшIокодыкэ сыда пшэштэр? Уасаклом аши ургэгүшшисэ.

«Нарэхэр» зыфилоу эдзыгъом уеджээ, пчэним, тигъу-жым, гүнджэмрэ пшъашъэмрэ, чэтыум, фэшхъафхэм афэгъэхыгъэм уа гээгъуазэ. Гүшүэ щэриохэр ыгъэфедэхээзэ, уасаклом зэгъэшэнхэр угъэшшы. Бзысым, гүнджэм, тигъу-жым, нэмыкхэм яхылгагъехэм

зэфэхыссыжь гупшысэу ахэльир зэгъэшэнхэм кыапкырэкын.

Шымре шыкуаомрэ зэпхыгъэх. Адэ тигъужымрэ пчэнимрэ сыда, хэта зэфээзышэхэрэр? Уасаклом кэлэцыкIуухэм, ныбжыкIэхэм, щыIэнэгъэм хэгъозагъэхэм зэрафусэрэр тхылъым кыышхэгъэшты.

«ТызэрэшIуэу тыжъугъэу!» зыфилоу эдзыгъор сурэт дахэмкэ кызызэуихы. Кыоджэ щыIаклэр кыгъэлъагьо. Щагум дэт былымхэр, пшъашъэ лъэпльягэм икъаклэр, тетысхъаплэм тес нэнэжъхэм, ошьопшэ пчэс фыжхъэу огум кынхъагъэхэм уялтызэ, ухэштэйкы.

Пшъашъэ дахэу къэшьуаклэ зымышIэрэр пчэгум кызехъэм кызызерауыгъэм, щытхъур зи-кээ пшъашъэм игупшысэхэм,

гуашэм нысэр еубы шхъа, ипшъашъиц ыгъэсагъэп, ар цыфхэм кызызэральгъуэрэм, унаэ зиэх хуульгэхэм яхьопсэрэ пшъашъэр псэлхъахэр кэлэ дэгүүм эрежэрэм, фэшхъафхэм уяджээ, авторыр щыIэнэгъэм икууэлэ лъыIесы шыIонгъоу зэрэгупшысэрэм гу лъыютэ.

Аубыхэрэм, зыубыхэрэм яхылгээ тиIэхэм ашыщхэр щэхэнх. ЩыIэнэгъэм кыыхъэхэхэу узышыгъуазэхэр къахэхъях, аши гупшысэ шхъаф угъэшшы.

«Гупшысэ куухэр» зыфиорэ ным фэгъэхыгъэ тхыгъэмкэ кызызэуихы. Ным нахь лъаплэ зэрэшымыIэм кытегүшүйээ, сабыим ехылгээ гупшысэхэм уафшэ. Нымрэ сабыимрэ язэгурьонгъэ гу шабэм кызэрэшжэхэрэр уасаклом кыыхъэш.

Быракъ

Ащ ехылгээ тхыгъунэ Заремэ кытхыгъэм ээ уеджээкэ рэхьят ухууштэп.

— Птешыхъэгъэ сурэтим елтытыгъэу лъэпкъэу узыгъа-иэрэр рэпагэ. Лъагэу деэтае. «Шукысэллээ зэ, мы лъэпкым сыйыщ, шукысэхъуапс!» elo фэд, — къетхы уасаклом.

Сатырхэм уяджээ, Адыгэ Республикаим икъэралыгъо быракъэу жьоого 12-р кызыхэлдыйкырэр нэгум кыкIэгъэуцо. Республикаим ис лъэпкъээр ащ зэрээфищэхэрэр, адыгэхэр зыщылэсэурэ шьолтырхэм, хэгъэгүхэм тибыракъ зэрашыбы-батэрэм уегъэгушо.

Ныбджэтушум, бжыхъэ пла-шэхэм, гукъэкыжъхэм, ныбжыкIэгъум, чэмахъом игъашэ шьофым зэрэшыкIорэм, чэщым гум ишъэфхэм цыфыр зэригъупшысэрэм, фэшхъафхэм уяджээ, уасаклом щыIэнэгъэм ихуу-гээшагъэхэм зэрашыгуазэр, зэпплэкыжъизэ, уахьтэм ылээ итэу зэрэгупшысэрэр, тхэкIэ амалхэр зэригъэфедэхэрэр кыхъогъэш.

«Нитумэ яшъэф» зыфиорэ повестр тхылъым кэух фэхъугъ. Насыпыр Тхъэм хэта зыфишыттыр, хэта зыIихыттыр? Авторыр ащ уреэгүпшисэ.

Унагъом ишыIаклэр, пшъашъэр ипсэлтыхъо зэрэлтыкIорэм, клаэм янэ гукэ зыкыригъаштэ зэрэшонгъом, нэмыкI пычыгъохэм уяджээ, тхаклом щыIэнэгъэрэр зэпшэнхэр зэрэуигъэшшыхэрэм шхъафу уялупшисэ. Сабыим унагъом мэхъанэу щырилэр кыыхъэгъэшты шыIонгъоу ауҗыре сатырхэм уакынэс.

Альыржъенкэо Симхан кызэрэхъигъэу, тхылъым уигъэхъини, уигъэхъини ылъэкишт, ау щытми, бзыльфыгъэгъум ипшынабзэ жынч өдэйурэм щиз хи-гъэхъонэу тэгүгъэ, ныбжыими емылтытыгъэу, хэт еджахъэми, тхылъым уасыгъиц ылъэшшы.

АдыгабзэкIэ кыдэкыгъэ тхылъым ыкышьо гээкIэрэлгээ, адыгэ шуашэр ашыгъэу кла-лэмрэ пшъашъэмрэ къашъох. Фэшхъаф сурэтхэм тхылъыр къагъэдэхагъ. Тхыгъэхэр зэгъэ-фэгъэхъенхэмкэ шыIаклэр кыафагъотыгъэх.

ЕМТИЛЛЬ Нурбай.

ГукъэкІыжъхэм сызэльяІыгъэу

Хъульфыгъэ идахэр —

Тыгъэр зыщепсыхыжърэм,
Мазэр кызыщиҳэпсырэм,
Укысфесыгъ мафэу
пльапэ,
Кыылфесщэйгъ фабэу *слапэ*.
Башлагъэу укысэдэхашэ,
Сигуапэу ар зэхэсэшэ.
Шулъэгъуитлур
кыызэкъотэшэ,
Тызэгупсэу тэ тэйорышэ.
Гукэгъу-хыягъэр
сэпщыжы,
Шулъэгъу іэзэгъур
сэзэйжы.
Гъешэн гъусэу сыйбдежээ,
Ныбжым уидахэ сэлжы.
Сигъаш
сыйфызэппльэкъыжы,
Ныбжыкэгъум
сыйфэхъопсэжы,
Хъалэлэу ар кыысэтэжы,
Сижъышхъэм
сегъэфэбэжы.

Гу зэхэшлээ лъяшхэр лъялсцеү фэхъуగъа гэх сипшээшье унэ цыклоу клэлабэр зыщызэблэклыгъэр сыбынэнышь, сяна-ся-тэ лэшлухэр, сиахыл гупсэхэр, сицыхлэ бэрэчэт лъялпи къызэсынэклынхэшь, «унэгто лъячэлжь-кэ» заджэштыгъэх фэдэ унагьоу, Адэмые щыпсэурэм си-хъаныр. Псэогьу къысфэхъу-гъэ Хүйт Алый янэ-ятэхэу, сэ сипш-сигошагъэхэр, илахылыл-хэр дахэу къыспэгъокыгъэх, сагъэльэпшагь, сагъэгушуагь, сагъашуагь. 1967-рэ ильэсым щылпе мазэм и 15-м щегъэжьа-гъэу, мэзаем и 11-м нэс ти-нысэшагь. Сэри сльэкырэ да-хэр апэзгъохыжьэу тызэдыши-лаагь. Къиньбэ зыпэклэклыгъэ цыиф хэхлөтагъэхэу сипщи, си-гуashi щитыгъэх.

Зэо мэхбаджэу, теклоньгээ мылсынклагьор тихэгъэгу кызыщыдихыгъэу, джы жьоныгъуа-клем ильс 75-рэ хүргээм, сипц аперэ мафэм щыригъажьи, аужыре мафэм нэс ихэгъэгу фэзэуагь. Нэмцыдзэр Берлин зыфыжы, щызэхэзыкүтэжыгъэхэми ахэтгыг. Польшеми, Япониеми аячызэуагь. Кызыатлупшыжыхэм, щазмэ штэгъуиттур гьогум щилэжьаагъэхэу кынжложьыщтыгъэ. Орден льаплэхэмэр медаль зэпэжжыуљхэмэр къагъедахэу, къиньбэу апэккыгъэм емылтытыгъэу, ятеклоньгээ къигъэбжышлохэу къэкжложьыгъэхэм ахэтгыг. Ишлухъафтын льаплэхэр сэ спъэгтгүйгъэхэп. «Мыеккуапэ музей им Чэльых» ыаощтыгъэ сипцы.

Мы унагъом зэдэүжь-зедэгъштэнр щышэныг. Сигуащэ адыгэ бзыльфыгъэ лъэгъупхъэу, имыхъамелэ уемышхэк'еу щы-

тыгъ. Нахъ зэкІелалом, колхоз-
ми щафэпщерыхъэштыгъ. Ихъа-
лыгъу гъэжъагъе бзыуцыфым
фэдагъ, ищыгъ шыгъи лешүгъэ.
Алахъ пъзапъм лухачетын къарет

Алахъ лъапіэм джэнэтыр къарет! Былым цынэр Іэгум щынэхъоу, щагу бзыу зэфшъхаф-хэр щыбагъоху, чыигхатэр дахэу, сэншъхъэ инхэр хъопсагъоу, хэтэрыкI бэгъуагъэхэр нээнкI-лиункIхэу лажъэштыгъэх.

Мафэ горэм, автобус икагу-
сыхом цыфхэр изээ тикъэ-
лапчээ кыгууцуагъ. Ахэр колхоз-
зым къэкъогъэ зекъохэу, колхоз
правлением илофышшыгъэу.
Тамбый Хазэрэт тадэжь кын-
щэгъагъэх. «Адыгэ унагъо горэм
тыщи, ящылэхэгэсүкэ тэйжэ-
льэгъу» аяугъети, къесщахэх
ыиу. Щагуи, уни зэкэ къаплы-
хагъ. Хъалыгъу гъэжжэ хъаку-
шхомрэ къое гъэгъульэ лъагэм-
рэ къяцокыгъэх. Пхъэ шъхьал
зэккэуплэгъэ дэхэцкыкүи ушы-
сэу урыхъэджэнэу чэтигъ. Аш-
натрыфир къиззерихъаджырэ-
ри зэрагъельэгъу. Къое гъэ-
гъульэр щэу зэтеутыгъагъэ.
Ашхъагъырэм къуаехэр тэ-
ллыгъэх, ятлонэрэм — бы-
лымыл, чэтыл зыфэпшоштхэр,
адрэм пцэжжье щуугъэхэр кэ-
шшэгъагъэх. Мы хъаку лъэгэ-

шхор Жэнэ Хъамзэт ышыгыагь. Ихъаку шыгыгъе кыкыгыгъе мынхъамелэ ӏешур цыфыбэмэ аlyklagъ. Тхъэм джэнэтыр къырет! Сигуашэ ихъалыгъу шъэбэлъагь, икъое гъозэгъе ӏешуу, лыгъэгъу гъэр, пцэжывые плтыжхэр игъусэху гъогутомылэу аратыгыагъэх. Сишъхэгъусэ ибжээмэти зэтегъэпсихъагъэхэр чыыгчлэгъымэ ачилтыгъэх. Бжыхъомо кыкылэупчагъэх, ау ар исытъэл, тофышэ щылагъ. Унэ гупэм, сэншьхъэ дэклуаехэм къагъэжжауруэм, Хъазэрт сыдеиээз, стол кыхъахэр чэдгъэуцуагъэх. Столтехъохуу къэгъагъэклэ гъэклэрэгъэхэр исымыгъэкъоу, сэ сикъэгъээхэ дахэхэр зэрэйт къэгъагыльгъэхэр ӏанэмэ къатезгъэуцуагъэх. Шьюу күлщигыа-клэмрэ тхуу огъэ шъабэмрэ щайстыр ягъусэу рыххэклэгъагъэх. Хъаклэхэр клюжынхэ зэхъум, бзыльфыгъэхэм лэнисстэр къясти, сикъэгъээхэ шлаплэхэм ахэзгъэхъагъэх, зыффе къэгъагъэхэр къыпаупкынхэу. Рэззенынгъэр зынэгу кыхъэшрэ туристихэр чэфхэу, бзыльфыгъэхэр къэгъагъэмэ къагъэдэхэжхэуягъогу төхважыгъагъэх.

Ары, хъакіә уиләмә, ежъ унагъом икъулайныгъэкіә ышырә

Іәпәчіләгъянәр тилагъ. Тә тхың-
чәтырл гъәжъағъәри сый фәдә-
уахти банкә литришхәм арыль-
хәу, шлоу зәфәшъяфхәр зы-
чіэт чыунәм чіетыгъәх. Аш-
шхын стырыр ибгъәгъүсәжъем-
щәкіл-псықіләм щымыкіләре уна-
гъом узәрихъакілән ыгъотын-
ба?! Гукъәкіләжъыр бә. Ушылә-
нәу уфаимә, щысә зытепхынхәу-
сапә итхәр щытыгъәх. Алерәр
тшлагъе, ашләрәр адәтшлагъ. Тә
тисабыйхәри къыткырылты-
гъәх, унагъом щашләу алъегъу-
гъем тетәу мәспеүх.

Ары, мыхэр сэ сигүкъэкыжь-
хэм ашыцых. Псэогьоу сиаагьэр
ылъегъугъэ гъогум рыхуагь-
сари дэвзгаштама сишигъугъ

Хэбээ Йофыр ильяс 47-рээ
ыгьецкялагь. Колхозым ианахын
шофер Іазэу алтытэштыгъэ, Лышэ
(Кац) Заурбэч игъусэү
Йоф ышлээ, дээ къулыкъум
ащаагь. Къалэу Калининград
къулыкъур щихыгъ. Автомо-
биль отделением икоманди-
рыгъ. Псым есырэ машинэхэм
арысхэм ахэтыгъ. Иныбжык'э
гъуми таксим исыгъ. 1971-рээ
ильясым, Брюховецкэ автодорожнэ
техникуми къыштиухы-
жыгъагь. Йовшлэгъу ильясхэр
Красногвардейскэ автоколон-
нэм Ѣык'уагъэх. Лэбапэ ык'ыб-
к'э Ѣылэ газопромыслым иавто-
бус епхыгъэу иаужрэ ильясы-
бэм лэжьагъэ, ары пенсием
зыщык'уагъэри.

Сэ өзгээджэрэ кіләцыкыу-хэм къахекыыштыгъэх бзэдже-ным, джэгуным дихыхыыхэ-рэр. Кіләцыкыухэри зэфэдэхэп ныла? Ахэм янэ-ятэхэм ашыщы-хэм къысалоу хъущтыгъэ: «Зи-мыхъухэм, къэхъухэмэ, шофер хъуных». Сэ гуцаф яснымыгъэ-шлэу гүкэ сыйхыштыгъэ. «Шо-ферымрэ хирургымрэ анахь Ioвшлэн Iепэдэлэл къызэмыйкү-рэ щылэп» сыйгуки эзэслюжы-щтыгъэ. Мэклэ-маклэу нытыхэ-ри дэбгэсэжыхээзэ, уялэзэклээ, яклалэхэр ебгээджэнхэ фэя-гъэ. Ар сыйгу къызэфекылжыгъэр ильэс 47-м зы гъогу мыхью-мышшлэгъэ горэ къыомыхъулэу, ошлэдэмышлэ къин горэм ухэ-мыфэу, Ioвшлэним ущыветера-нэу, улжээшьгүйэма шыкураба-

«За доблестный труд без аварий» зыфиорэ бгъехальхъэм ишыкізгээ тхыльхэр пыльхэу ишхъэгъусэу Алик мэфэк ма- фэ горэм кыратыгъагь, ашигъусагь путевкэу Тыркуем. Грецием, Египет ащищ зыкъы- щигъепсэфынэу клон зэрэфи- тыр. Ашт фэдэ путевкэхэр зэ- ратыгъэхэу йофшлэпэ зэфашь-

хъафмэ аацылажьэштыгъэхэр
Мыекуяалэ щызэууклэхи гъогу
зэдьтхъэгъагъэх. Ахэм къа-
хэкыгъэх Алик ныбджэгъу-гъу-
сэгъу къыфэхъууъэ хъульфы-
гъэхэри, бзыльфыгъэхэри. Бэрэ
тиунагъоки, сэ шыхъэки яшыа-
гъэ къытагъэкыгъ республике
сымэджэщым ихиургическое
отделение иврач Іспэ-ласеэшты-
гъэу, зищыхъу бэмэ алыагъэу
Жэнэлл Заурбый Долэтчэрые
ыкъомрэ терапевтическэ
отделением ипащэштыгъэу Ерохина
Ирина Васильевнамрэ.

Ежь Алик бэрэ ыгу къэкыжыщтыгъэ, къынотэжкыщтыгъэ таксим зесым иныбжкыкэгүм илофшэклагъэр. Сэри сегуушысэштыгъэ цыифыр зыфэдэн ыльэкыщтым. Телевизорхэри щымылэхэу, клубым, кином тепльэу тычэсзэ, — ыгу къэкыжыщтыгъэ ежь Алик: «Алик, Хъутыр! На выход» — гулэ макъэр къэлгүй. Аш зыгорэ хэплухъажынэу щымытэу, псынкэлэу зыкъэтэлтигъ. А къэдже-гъэ хульяфыгъэм ишъхэгүсэ бзыльфыгъэр район сымэдже-щым нийгэсынэу зэрэгүйэрэм сежэштыгъэм фэдэу, сэри дэзгаштэу сычлэкыгъ. Сабый цыкыл къызылфэхүүшт бзыльфыгъэхэм апае сыйд слони, машинэхэри мэклагъэх. Шъэожые цыкыл къызфэхүүхэрэм, Алик зыфаусхэрэри ахтэгъэх. Тигүнэгъя Бираамхэм япхьорэльф цыкылуми ар фаусыгъагь. Джа-ущтэу унэм рамыгъуатэмэ, зыдэшылэу аралуагъэм кло-штыгъэх. Кын зили, хъяр зили — зыми ыгу химыгъэкли шлои-гъуагь. Лъэшэу гүшүлэштгыгъэп, хэтки лорышлагь. Иупэ-бзэпэ-шлууи щитыгъэп, ау шэнышуугь.

шлэгтээ зыттуу къесэтхыхыжбы. Тээ зын-зытхэм тахэктыгъеү нэбгыритф тэхь. Сышпхыу на-хыхыжынтурэ сышнахыкынтурэ сэ сырятфэу. Зэклеми тянэ-тя-тэхэм тырагъэджаагь. Агъотыгъэ мылькур кыттеклодагь. Хэта а лъэхъаным игъектоигъэшхоу щылагъэр? Унэ цыклоу тызыща-пүгъэр жыы хъугъэ. Тянэ-тя-тэхэм аныбжь хэклотагь. Ауми, сята тхъамыкэм ыгу ымыгъэ-клоу, «финскэ унеклэ» заджэ-щтыгъэхэм фэдэм ипсөольап-хъэхэр ещэфых. Унэ ышынену рихъухыагь, ильфыгъэхэр зыре-гъэджахэм. Пшъэшьицьр уна-гъомэ арыхъагъэх. Шъэожьые-хэм унэ ашынным джыри яоф тетэп. Тадэжь, стыщи, сывзи-щагъэ горэм Алик кыгурлыгъаагь сята ыщэфыгъэхэмкэ гухэлтэй

ГукъэкІыжъэм сзыэльяІыгъэу

ШЬУАШЭМ ИЛШЫГҮЭ НАШ

иіэр. Тыкъызыклюжыкіе, мәклемакіе ильесым къыклоці унэм хөхьащт чырбыщи, цементи, плашхуу Аскъэлае афарегъащ. Унэр сяте рабочим зэтყарегъальхъэ. Ежь ыштэфыгъээзэ псөольапхъэхэри егъаффедэжых. Унэр зыищт бзылъфыгъэ цыклю Тэмар зыцлагъеу, ежь Алик иунэу джы тызщыпсөүрөр зынъагъэр афещэ. Улыхъ жаппемэ, зыштыктхэри къэгъотыгъошу-гъэхэп. Джаштэу сятерэ-сянэрэ агу кыытээ, тоф кыныбэ сишхъэгъусаагъеу Алик ыпшъе ифагъ. Ащ неужым, тызщыклягъэ горэм, тызхэхъагъэр гутъеуз. Джа унэу ашыгъэр къани, іэгум дэтыгъэ къакъыр клахышо зэптиры стыгъеу, сажыжъ стыгъэмрэ стэфэ шуцлэмрэ іэгур уагъашэжырэп. Къяхъулагъэм сянэ зэхигъэфагъеу щыль. Сяти нэмийз-тумыз. «Уянэ псынкіеу къэгъехъазыри сымеджэшым тэгъащэ», — ытуагъ Алик. Аүштэуи тшыгъэ, Адыгэкъалэ тщаагъэ, ащ сышпхъоу дэсым ынаа щытетынэу. Сэ сяте сыйкылъэхини, ежь сишхъэгъусэ Адэмые клюжыгъэ. Иэгур, унэу ашыгъэм идэпкъхэри тыукъебзыжыгъэх, сяти ынаа тет. Мэфэ зыттүүш горекіе Алики, сигуащи ямашинэ гъомылэпхъэ къабзекіе ушъагъеу къэгъагъэх. Стыщхэм яхатэ лэжынъээр хуауоу дэлъигъ, ау щагубзыу тхъамыкіеҳэр машом хэстыхъэгъагъэх. Мы зигугүү къэсшырэр гъэмэфэ зыгъэпсэфыгъю уахътэу щытагъети, сэ шыхъафитеу стыщи сышылагъ. Сикъалэхэр сигуащи, сипши зэдаыгъагъэх. Сэ сыгу къэзынъэтшыгъэр сишхъэгъус

Ашыгүм псоэольтапхъээр тыди узэрэфаеу щылагъэхэп ыкы аш сягупшысэнэуи сшыхы къихъэштыгъэп. Мыбзыльтыфы-гъэ тофэу сфермыуклочыщтым сыйд фысиамалыгъ? Мазэм къы-клоцы машинэ зэпышлэгъэшхо-хэмкіэ къакыр зэпытэу сты-гъэм ычыплэкіэ ашыжыщтым хэхьащт псоэольтапхъэр Алик къещэ. Пщерыхъаплэу хэтыщтым итышт хъакум ишыкілэгъэ гъучи-хэм афырикью, плинтусхэм анэсжыжэу дегупшысээз. Сятэ-шым ыкью Кими, сшынахы-кілэхэми шыяхъафышо ашышь, бжыхъэм нэмисэу, къакыри, къыпыти, пщерыхъаплэ зэкіэ

аухыгъ.
Хъульфыгъэм унэ ышынэу, сабыйхэр ыпүнхэу, ахэм чыгъхэр афигъэтысынхэу адыгэ хабзэм пшъэриль фешыйх. Ахэр зэкэ ежь Алик зыфишэжкхь,

сэри мы къэстхыгэ купымкэ сиғъэгушыагь. Таущтэу мыш фэдэ псөогьум идахэ сымыло-жына, ишүшлэгээ сцыгъупшэна?! Алах лъялпэм джэнэтийн щигъэгушон, ишүшлэгээ ифедэ ыгъотыжын! Штоу ышлэрэм, мылькоу ыгъотыщтым зи къы-щыккэштыгэп, Алик нэхьойрэ гүпькэрэ зинэ цыфыгь.

Ныбжъ къэпхътыгъе зи1эу, гъеш1э гъогур къэзык1уѓау, ищы1энгъе фызэмопльэкъыжымэ, гукъекъыж зэфэшъхафхэр имы1энхэу зыгорэ щы1энэу сшюшьырэп. Ау гукъекъыжхэр сид фэдэха? Ар хэти ежь ыгу ельтыгъ. Игопагъа, шоќкыныгъа къехъуллагъэр, шошьхъэклюагъа пэк1екъыгъэр? Кынри, гушуагъори щы1энгъэм щызегъусэхш, түми yalok1э, тури о1еты, ощечы. Ау уищы1энгъэ зыдэбгошырэм уищы1ак1э иклюак1и ельтыгъ. Ухтуульфыгъеми, убзыльтыгъеми шхъэгъусэшум уигъешущт, уигъэрэхъатышт, kлюачи къыпхилхъащт, уигъечфишт. Ар цы1иф хэклотагъэхэм аш1э, сигүшы1эхэри къашыхъатын алъэкъыщт. Укалэми, упшашьеми, ныбжык1эгъуртхъагъо. Кээгэгъэ дахэу дунам утет. Аш dakloу, уигупшиси, уипсалти къыпк1ыгъух. Хэти иакыл къызэрих. «Зы ильесым пшашьем посэльхуишъэкыфэхх», elo адгыг гуշы1эжъым. К1алэми гуфэбэнэгъе фэзышьырэ пшэшьаби щы1, ау хэти ежь инасыпир — зы. Укалэми, узфэе дэдэр къыбдэмыхоу мэхъу. Упшашьеми, удэк1оныр Ыш1ехэп, ау хэти инасып блэк1ырэп. Зэтэфэнгъэ гуфебагъэр ныбжык1атумко инасыпир. А инасыпир

Псэогъур зывчэунэкіэ, гукъэ-
кыжь фабэ кынфигиэнагъэ-
мэ, Алахъэм уфельэујкы, ори-
узфельэујкы.

гъэ усэм, къэстхырэм пыдза-
гъэу, нэгуасэ шъуфэсэшьи:

КъэкIорэ мафэри ошIу

Сабыеу укъэхъуи,
Ізтахъо ухъугъ.
Ныбжыкѣ дахэуи
Пшъашъэмэ уахад.
Уахади умыдэхъугъ,
Ухатхъуи сыупхъотагъ.
Уиунэ сыщыхъупхъагъ,
Уйланэ сыщыгъбэхъагъ.
Псэогъу хъалэл усфэхъуи,
Шульэгъуи, гукэгъуи
къыстепхъуи,
Гумэхэ закъюо силағъэр —
Гъэрэу сигъашъэм сыйпхыгъ.
Хэта нахьыбэ зыштагъэр?
Хэта нахьыбэ зытыгъэр?
Гушүхэм зэдьрагъаштуу,
Гушлохэу зэфэхъягъэхэмэ?
Синэпээпльхэр сэгъашлох,
Гупшисэ сакъхэр сэгъазэх,
Сигукъэкъылжхэр сиһашлуу,
Күнделе маафынчиш.

Къэклюз мафэри ошы.
Лъфыгъэхэм уакыыкъонэжбы, яшулъэгъуи укъеухъумэ, ау а сабый хъупхъэхэр къыозыты- гъэр гум щыгъупшэрэп, фээшы, фэльяло, фэныкъу. Ар зымы

пшигъэгъупшэрэп. Алерэ ильс-
ныкъом, зыгорэ сихынэу си-
лагъэ кьисльхъагъэмэ, сыйкы-
клаштэу, алэ зыфисльхъэцтыв-
гъэр сцыгъупшагъэу, аши кын-
фэсштэнэу сежъэцтывгээ. Зэрэ-
симишэжьыр гум чыылэ-чыылэу
кьызихъажыкэ, сышхэнным ычы-
плэкэ, нэпс щигүгээм сиукы-
щтыгъэ. Зыгорэ сыгу кьеуагъэ-
мэ, е зыгорэм сиғэгушуагъэ-
мэ, дээгощынэу зэсхыллэжы-
щтыгъэ псөогъур сыгу кыиль-
дэштыгъэ. Ау аш бэрэ сиыгы-
щтыгъэп, шлэхэу сихэукъоны-
гъэ зыдэсшишэжьыщтыгъэ, чэ-
фынчэгъэ-чыылагъэм сиубы-
тихъяштыгъэ.

Хэтрэ цыфи ишхъэгүсэ гү
шифэнэу, фэсакынэу, ягуфэ
бэньгэе ящынэгэе льгээкто-
тэнэу сафэлъа! Ныбжыкыз
купхэу ар икъу фэдизэу кызын
гурмылохэу, ор-сэрым хэмжил-
хэу, зэнэкъокуныгъэр зикла-
сэхэм сяльэу зыхамыгъэуко-
нэу. Щынэгъэр кээкы, шлэхэу
укыыгынэн ылъэкишт. Гуфэ-
бэньгэе-гукэгъуныгъэм урын-
лэжьагъэмэ, сыйд угу къэки-
жыгъэмэ, узфэрэзжышт. Зы-
тысыгъокэ, зы тхэгъукэ уигъа-
шлэ зыдэгбгэшшэгъе цыфым

идахэрэ ишүүрэ птхышуутгэл, арыти, сэ сигукъэкыжхэм 1э-гушьуйтlyкэ сахэлбагь.

Алик лъэш дэдэу сыфэрэз

Янэ-ятэхэр ыгъэшонхэй, ыгъэрэзэнхэй, иунагьо къуыгхумэнэй, илахьыл гупсэхэр, иныбджэгүхэр ыгъэлэпэнхэй, гъунэгүчилэгүхэм яшшүшэенным пае къэхъугаагъэмэ — ыгъэцэklагь. Ежь ышыхьи ёщигуушашааг, ау ишуагьэ зэригээкышишущт цыифым фыщылагь. Иэнэkl-гунэklэу шъхэгүүсэм дунаим укытыримынаагьэу, уихъяри уикыни къыбдигощгэхэмэ, шъхэгүүсэ гущылэм фэшьыпкъагь. Ильэсипш! пчагъэкээ сывзэлбэккыжьмэ, сипшшэшъэ унэ цыкыу къыззенэклым, къисынэгъэгьэ кэлабэмэ сафызэригэппэлэккыжьгээп. Сызыфызэппэлэккыжьэу сигу зидахэкынагъэр ежь сипсэогъутэм ихъульфыгъэ шьушаш дахэ зэрэзэрихъагъэмрэ илЫгъэ на-па къызэрихъумагъэмрэ. ТхъэльяпIэм уфельэгужьмэ, пасапэ. Идахэ пложыныр төфэ. Джары, непэ гъэзетым сыйкээтхэнэу сигу къызфысиуагъэр. Ситхыгъэ ныбжыкIэгүум фэгъэхьыгъэ сатырхэмкэ къезгъэжьагь, икIэухым бэмышIэу стхыгъэ усэмкээ къэсэухыжы. Ары! Сыдрэ пэубли кIэух ил. Щылэныгъэри аш фэд.

Сыщэгъы уисын пашъхъэ

*Шүшэн шэным сиыгъэу,
Хъяры гухахъор нэхъоеу,
Къин гукъаом сыпеклоу,
Сызигъусагъэр —
шъхъэгъус.*

Сигушю упэгушъюкъэу,
Сигъуаджэ уриджэмакъэу,
Упкъэу пытэ псэогъоу
Сигъашэ сфэбгъэшъятыгъ.
Джы усилэжъэп — сэшыиэз,
Гур мэгумэкъы — мэхъапщэ,

«Үиүнэ» Тхъэшхом
сыйкъещэ,
Уисын пашъхъэ сыйцэгъы.
Хэти Ѣылжштэу *alo*,
Цыфхэм агу ельыифэ.
Сигукъэкыжхэр макэл.
Сишээф-гумэклхэр нэклхэл.
Уимээфэ дыдджы имашло
Сыхэстыхаагьэл, сагьашло,
Лу шынчныгэл макло.

Ау щылзный вэр макю,
Бзэнчэ-гугъэнчэу,
чэфынчэ-чыылэу.
ХЬУТ (ХЬЭШХҮАНЫКЬО)
Cap.
къу. Адэмый.

Европэм изэнэкъокъу

Дышьэр Адыгейим щэшІэты

Европэм күшхъэфчээ спортымкэ изэнэкъокъу Болгарием икъалэу Пловдив ѢыкIуагъ.

Адыгэ Республикаем күшхъэфчээ спортымкэ иеджапэ зыщызыгъесэрэ Александр Евтушенкээр Урысыем ихэшыпкыгъэ команда хэтэу зэлукIэгъухэм ахэлажки, игъехъагъаэхэмкэ ти-тэгушуагъ.

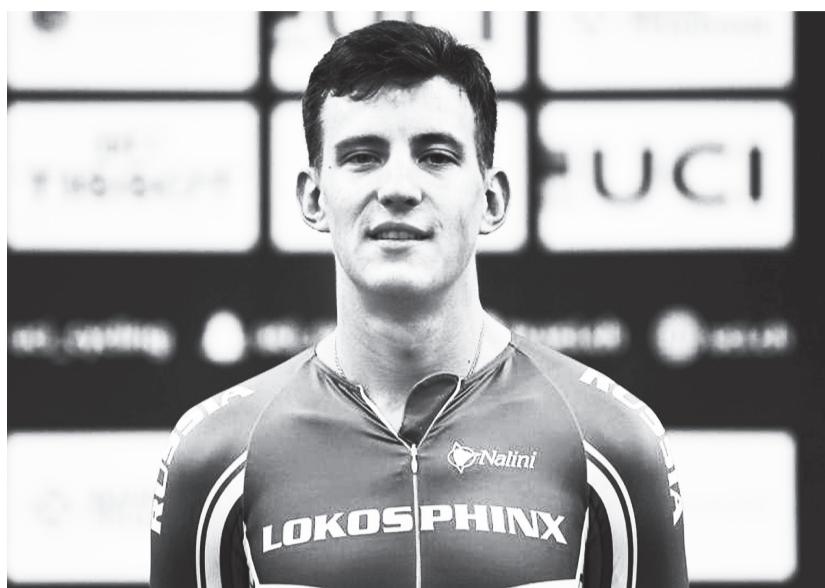
Хэгъэгхэм яхэшыпкыгъэ командахэм трекым яэпээсэ-ныгъэ кыщаагъэлэгъуагъ. Урысыем испортсменхэм пэшорыгъэш зэнэкъокъухэм теклонигъэр къащыдахыгъ. Дышьэм фэгъэхыгъэ кээх зэлукIэгъум Урысыемре Италиемре яхъазырынгъэ щаупльэкъуагъ, километри 4 трекым къыщакуагъ.

Аэ ишыщтыр язэрэмгъашэу командахэр яшъыпкыэу теклонигъэм фэбэнагъэх. Тиспортсменхэр язэгурыгоныгъэкли, яэпээсэнгъэкли къащыгъэх, алэрэ чыпIер къыдахыгъ. Италием тыхыныр ыхыгъ. Швейцариемре Белоруссиемре джэрэзым фэбэнагъэх, Швейцариер нахь лъэшэу къычэкъыгъ.

Урысыем ихэшыпкыгъэ команда хэтхэу Александр Дубченкэ, Лев Гоновым, Никита Берсеневым, Александр Евтушенкээр дышьэр медальхэр къафагъешуошагъэх.

Александр Евтушенкээр Мыеекъуапэ ѩапуль, спортымкэ дунээ класс зиэ мастер. Адыгэ къэралыгъо университетым физкультурамрэ дэзюдомрэкэ и Институт ихэшыпкыгъэ команда хэт, Олимпиадэ джэгунхэм ахэлэжээнэу зэгъэхъазыры. Дунаим изэнэкъокъу джэрэзир къыщидихыгъ, Европэм иныбжыкIэхэм язэлукIэгъухэм тыхыныр къащыгъыгъ, Урысые Федерацием изэнэкъокъу дышьэр къыщидихыгъ.

Европэм күшхъэфчээ спортымкэ изэнэкъокъу Болгарием ѢыкIуагъэм Александр Евтушенкээр дээйбу зыфтигъэхъазырыгъ. Зэхэшэн Иофхэмкэ ИэпIэгъту кыфэхъуагъэ Адыгэ Республикома ишащхэм, спортсмену хэтхэм хэушхъафыкыгъэ гэзэ-

спортымкэ икомитет итхаматэу Дэгүжье Мурат, республикэм күшхъэфчээ спортымкэ и Федерацие ишащу Анатолий Леплюк.

Александр Евтушенкээр кыфэгумэкыгъэхэм, спортыр зыгурихыхэу къыльыплъагъэхэм «тхашуугээпсэу» арелохы. Урысыем ихэшыпкыгъэ команда ишащхэм, спортсмену хэтхэм хэушхъафыкыгъэ гэзэ-

тымкIи «шъопсэу» ариложы шлоигуу.

Тигъэзетдэжхэм ацэклэ Александр Евтушенкээр тифэгушо, спортышом ильгэглэхэм атетуу ишитхуу бэрэ фалонэу, Адыгэ Республикома ыцIэ дунаим изэнэкъокъухэм ашиглэтийнэу тифэльяло. Опсэу, Александр! Дышьэу къэпхыгъэр Адыгейим щэшIэты.

Волейбол

Мыеекъуапэ Ѣызэхашэ

Шэкіогъум и 17 – 22-м Адыгэ Республикома испорт Унэшкоу «Ошъутенэм» волейболымкэ ешэгъухэр ѢыкIоштых.

Урысыем волейболымкэ изэнэкъокъу ашьэрэ купэу «Б-м» хэлэжьэрэ командахэр Мыеекъуапэ ѢызэлукIэштых.

— Ашьэрэ купым команда 10 хэт, — къытиуагъ Мыеекъопэ «Динамо-МГТУ-м» итренер шъхьаалэу, Адыгэ Республикома изаслуженнэ тренерэу Павел Зборовскэм. — 2020 — 2021-рэ ильэс ешэгъум хэхъэрэ алэрэ къеклокыгъор Воронеж Ѣытиагъ. Ятлонэрэ едзигъор Мыеекъуапэ ѢыкIошт.

Пэшорыгъэш ешэгъухэм ауж

алэрэ чыпIи 4-р къыдэзыхыгъэхэр медальхэм афэбэнэштых. Я 5 – 8-рэ чыпIэхэр зыхыгъэхэр куп шъхьафым ѢызэлукIэштых.

Мыеекъопэ «Динамо-МГТУ-р» харьзунэфыкырэ чыпIэхэм якыдэхын хэлэжээн имурад. Воронеж, Кыблэ Сахалин, Грозднэм, нэмийхэм якомандэхэр зэнэкъокъу штыхтых. Москва хэкум икомандэ анахь лъэшхэм ашыгъ.

ПСАУНЫГЪЭР АГЬЭПҮТЭ

— Волейболыр спорт лъэпкэ гэшэгъон. КлэлэцыкIуҳэм къа-

щегъэжьагъэу зыныбж хэктотгэхэри волейбол ешэх, япсайныгъэ агъэпүтэ. Физкультурампильхэм ялчагаэ хэдгэхъоным тыпыльэу Мыеекъопэ къэралыгъо технологическе университетым ныбджэгүй ешэгъухэр, зэлукIэгъухэр Ѣызэхэтэшхэх. Студентхэр тикомандэ хэтых, — къеуатэ Павел Зборовскэм.

«ОШЬУТЕНЭМ» ѢЕШИЭШТЫХ

Ятлонэрэ едзигъом хэлэжъэшт къалэхэм якомандэхэр мафэу зешеэштхэр.

17.11
Мыеекъуапэ — Краснодар

19.11
Мыеекъуапэ — Грозный

20.11
Мыеекъуапэ — Грозный

22.11
Мыеекъуапэ — Махачкала.

ЗэлукIэгъухэм Интернетымкэ шъяяллын шульяэкыщт.

Я 3-рэ къеклокыгъор тигъэгъазэм и 9 — 14-м Кострома ѢыкIошт.

Ятлонэрэ купыр

Ешэгъу къинкIэ ыуухыщт

«Биолог-Новокубанска» — «Зэкъошныгъ» — 3:1.

Шэкіогъум и 14-м псэүлэу Прогрессым Ѣызэдешдэгъэх.

Къэлапчээм Іэгуаор дэзыдэгъэхэр: Малыш — 15,89, Хибаба — 85, «Биолог». Андрейченко — 64, «Зэкъошныгъ».

«Биологыр» ауж къинэхэрэм къаахэкыжы. «Зэкъошныгъэм» иешлаклохэм ар къыдалытээзэ, зэлукIэгъум зыфагъэхъазырыгъ. М. Малыш я 15-рэ такыкым тикъэлапчээ Иэгуаор къызыдэдээз, «Зэкъошныгъэм» иешлаклохэм къиримыгъэхъу ыпэкIе лъыкIуатштыгъ. Ю. Андрейченком бысмыхэм якомандэ икъэлапчээ Иэгуаор дидзагъ.

— «Зэкъошныгъэм» теклонигъэр къыдихынам фэбанэштыгъ, — къытиуагъ тренер шъхьаалэу Ешыгоо Сэфэрбый. — Ухьюмаклохэри алэккэ ильяштыгъэх, ау хъагъэм Иэгуаор дэзыдээн къаахэкыгъэп.

ЗэлукIэгъум икIуух «Биологыр» ошэдэмийшэу ыпэкIе кильи, Р. Хибабэ тикомандэ икъэлапчээ ихагъэ Иэгуаор дидзагъ. «Зэкъошныгъэр» гүлэм хэтэу икIэрыкли ыпэкIе ильяш шъхьае, гъэхъагъа фэшыгъэп. Ильэс заулэкIе узэкIэбэжэмыэ, «Зэкъошныгъэм» Ѣешеэштыгъэ М. Малыш я 89-рэ такыкым тикъэлапчээ ящэнэрэ Иэгуаор къыдизагъ. «Биологыр» мэгушо, «Зэкъошныгъэр» гумэкым зэльекIу...

Я 15-рэ зэлукIэгъухэр

«Ессентуки» — СКА — 0:8, «Анжи» — «Туапсэ» — 1:0, «Махачкала» — «Кубань» — 0:1, «Кубань-Холдинг» — «Легион» — 2:1, «Черноморец» — «Форте» — 1:0, «Спартак» — «Мэшыкъу» — 0:0, «Динамо» — «Интер» — 0:1.

ЧыпIэхэр

1. «Кубань-Холдинг» — 35
2. «Кубань» — 34
3. «Легион» — 32
4. «Черноморец» — 29
5. СКА — 28
6. «Анжи» — 25

7. «Спартак» — 22

8. «Форте» — 18

9. «Мэшыкъу» — 18

10. «Динамо» — 17

11. «Зэкъошныгъ» — 15

12. «Махачкала» — 15

13. «Краснодар-3» — 14

14. «Биолог» — 14

15. «Интер» — 11

16. «Ессентуки» — 11

17. «Туапсэ» — 4.

Шэкіогъум и 21-м «Зэкъошныгъэр» анахь къинэу зыдешшэрэм ащишэу «Черноморец» Новороссийск Мыеекъуапэ ѢыкIэшт, алэрэ къеклокыгъор купэу «Кыблэм» Ѣаухыщт. Гъэтхапэм и 3-рэ зэнэкъокъум ия 2-рэ къеклокыгъо рагъэштхэр.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбий.

Зэхэзыагъэр
ыкIи къыдэзыгъэ
гъэкIырэр:
Адыгэ Республикома
льяпкэ Иофхэмкэ,
ИэкIыб къэралхэм аши-
псурэ тильэпкэ-
гъухэм адьырэз эзхы-
ныгъэхэмкэ ыкIи
къэбар жууцэ
иамалхэмкэ и Комитет
Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-
шыгъэр:
385000,
къ. Мыеекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм
къаихырэр А4-кIэ
заджэхэр тхъапхэу
зипчагъэхэм 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлтээ, шрифтыр
12-м нахь цыкIунэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхъагъэхэр редакцием
зэкIегъэлжыхы.
E-mail: adyvoice@
mail.ru

Зыщаушыхъятыгъэр:
Урысые Федерацием
хэутын Иофхэмкэ, тел-
радиокъэтын-
хэмкэ ыкIи зэлты-
гэсийкэ амалхэмкэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
ЧыпIэ гъэлоры-
шапI, зэраушыхъятыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыхъятыгъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыеекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи
пчагъэр
4322
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 2115

Хэутынам узцы-
кээтхэнэу Ѣыт уахтэр
Сыхытэр
18.00
Зыщаушыхъятыгъэ
уахтэр
Сыхытэр
18.00

Редактор
шъхьаэр
Дэрбэ Т. И.
Редактор шъхьаэр
игуадзэр
Мэшлэкъо
С. А.

ПшьэдэкIыж
зыхыырэ секретарыр
Тхъаркъохъ
А. Н.